

Proje Ana Alanı :Sosyoloji

Proje Tematik Alanı :Dijital Dönüşüm

Proje Adı (Başlığı) :Lise Öğrencilerinin e-Okul Sistemini Değerlendirmeleri ve Kullanım Sıklıkları

Özet

Araştırmanın amacı lise öğrencilerinin e-Okul Veli Bilgilendirme Sistemi(VBS) web sitesini ve mobil uygulamasını kullanım sıklıklarını, kullanım amaçlarını belirlemek; öğrencilerin e-Okul sistemine eklenmesini istedikleri özellikleri ve bu sistemde düzeltilmesini istedikleri hataları ortaya çıkarmaktır.

Araştırmanın yönteminde tarama modeli kullanılmıştır. Bu araştırma Bursa/Osmangazi ilçesinde, iki Anadolu lisesinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya 100’ü kız, 93’ü erkek olmak üzere toplam 193 öğrenci katılmıştır. Bu öğrencilerin 140’ı 9.sınıf, 53’ü 10.sınıftır. Anketten elde edilen veriler SPSS 20.0 istatistik programına aktararak analiz edilmiştir. Veriler arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla Kay-Kare testi uygulanmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre; katılımcı öğrencilerin hepsi, sistemi not takibi için kullanmaktadır. Yapılan kay-kare analizlerinde, sınıfa bağlı e-Okul kullanma amaçlarının farklılaşmadığı ortaya çıkmıştır. Araştırmada, öğrencilerin e-Okul’u kullanırken daha çok mobil uygulamayı tercih ettikleri sonucuna da ulaşılmıştır ve 9.sınıfların, 10.sınıflara göre daha sık e-Okul mobil uygulamasını kullandıkları ortaya çıkmıştır. Bununla beraber cinsiyete göre e-Okul web uygulama kullanım sıklığının farklılaştığı görülmüştür.

Öğrencilerin e-Okul SMS Bilgilendirme Sistemini %86 oranında kullanmadığı ortaya çıkmıştır. Öğrencilere e-Okul’a eklenmesini istedikleri özellikler sorulduğunda öğrencilerin 147’si herhangi bir dersten not girildiğinde bildirim almak seçeneğini işaretlemişlerdir. Araştırmanın bir diğer sonucu da not ortalaması yüksek olan öğrencilerin, diğer öğrencilere göre “Sınıf düzeyine göre ilk 10’a giren öğrencileri görebilme” özelliğinin e-Okul’da olmasını anlamlı derece de daha fazla istediğidir.

Anahtar kelimeler: e-Okul, VBS, Lise , Öğrenci, E-Devlet

Amaç

Araştırmanın amacı lise öğrencilerinin e-Okul Veli Bilgilendirme Sistemi(VBS) web sitesini ve mobil uygulamasını kullanım sıklıklarını ve amaçlarını belirlemek; öğrencilerin e-Okul sistemine eklenmesini istedikleri özellikleri ve bu sistemde düzeltilmesini istedikleri hataları ortaya çıkarmaktır. Bu amaç doğrultusunda; yaklaşık 18 milyon öğrencinin kullandığı e-Okul sisteminin iyileştirilmesine ve yeni güncellemelerine katkı sağlanması hedeflenmektedir. Bu hedef ve amaçlar doğrultusunda aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranmaya çalışılacaktır.

Öğrencilerin e-Okul kullanım amaçları nelerdir?

Öğrencilerin e-Okul kullanım amaçları öğrencilerin okuduğu sınıfa göre farklılaşmakta mıdır?

Öğrencilerin e-Okul mobil/e- Okul web sitesi kullanım sıklıkları nelerdir?

Öğrencilerin e-Okul mobil/e-Okul web sitesi kullanım sıklıkları öğrencilerin okuduğu sınıfa göre farklılaşmakta mıdır?

Öğrencilerin e-Okul mobil/e-Okul VBS web sitesi kullanım sıklıkları cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?

Öğrenciler e-Okul’u hangi oranda faydalı bulmaktadır?

Öğrenciler e-Okul SMS Bilgilendirme Sistemini hangi oranda kullanmaktadır?

Öğrencilerin e-Okul’un yeni tasarıma ait görüşleri nelerdir?

Öğrencilerin e-Okul’a eklenmesini istedikleri özellikler nelerdir?

Öğrencilerin e-Okul’da düzeltilmesini istedikleri hatalar/aksaklıklar nelerdir?

Giriş

Özellikle 1990’lı yılların başından itibaren bilgi ve iletişim teknolojileri alanındaki gelişmeler yaşanmış ve bu gelişmeler eğitim, sağlık, tarım ve sanayi başta olmak üzere bütün toplumsal alanları etkilemiş ve değişime uğratmıştır. Avrupa Birliği’nin bilgi toplumu olma yolunda belirlediği hedeflere uygun olarak, 2003 yılında “e-Dönüşüm Türkiye” projesi başlatılmış, bu çerçevede birçok kamu hizmetinin elektronik ortamda sunumu öngörülmüştür (Seferoğlu, Çelen ve Çelik, 2011). Türkiye’de, e-Devlet Kapısı olarak adlandırılan “<https://www.turkiye.gov.tr>” sitesi ile kamu hizmetlerine tek bir noktadan erişim sağlanmaktadır (Seferoğlu, Çelen ve Çelik, 2011). E-devlet; devletin vatandaşlarına, işletmelere, çalışanlara ve kuruluşlara devlet hizmetlerini sunmak veya onların bu hizmetlere ulaşmalarını sağlamak için web tabanlı internet uygulamalarını ve bilgi teknolojilerini kullanması olarak tanımlanabilir (Shahkooh ve Abdollahi, 2007; Aktaran Karakuş 2011).

Bilişim dünyasındaki hızlı gelişmeler her alanda olduğu gibi eğitim alanında da birçok gelişmeye olanak sağlamıştır(Aydoğan, 2011). Ülkemizde Milli Eğitim Bakanlığı(MEB), bilgi toplumuna geçişi hızlandırmak ve kolaylaştırmak için e-Okul sistemini hayata geçirmiştir(Yıldırım, 2019). Tarihsel süreç incelendiğinde; e-Okul'un 2007-2008 eğitim öğretim yılında okul öncesi ve ilköğretim kurumlarında bir projeyle başladığı görülmektedir. Bu projeyle; öğrencilerin kimlik, adres, veli, not, puan, devam-devamsızlık, okuduğu kitap, haftalık ders programı, öğretmen, davranış puanları, duyuru, alınan belge gibi bütün bilgilerin fonksiyonel, anlık ve gerçek veriler olarak oluşması sağlanmıştır (Demirli, Demirkol ve Varol,2011). MEB, 05.11.2008 tarihinde yayınladığı genelge ile projeyi ortaöğretim kurumlarında da uygulamaya koymuştur. Bundan yaklaşık 3 ay sonra Bakanlık, 20.01.2008 tarihinde "Veli Bilgilendirme Sistemi (VBS)"ni kullanıma sunmuştur. Veli Bilgilendirme Sistemi ile velilere, öğrencilerinin ders notları, devamsızlık bilgileri vb. bilgilere ulaşma imkânı vermiştir(Demirli, Demirkol ve Varol,2011). E-Okul sistemi uygulanmaya başladığı yıllardan itibaren sürekli güncellenmiş ve geliştirilmiştir. Hâlen e-Okul sisteminde güncellemeler devam etmektedir. Sistemin sürekli güncellenerek devam etmesi öğretmen, öğrenci, veli ve okul idaresinin memnuniyetini artırmaktadır (Yıldırım,2019).

E-Okul ile ilgili çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Gürel(2016), yaptığı tez çalışmasında, e-Okul Yönetim Bilgi Sistemi ile birlikte evrak işleri ile iletişimin elektronik ortamda gerçekleştirildiği, kâğıt ve zaman tasarrufu yoluyla maliyet önemli ölçüde düştüğünün altını çizmiştir. Karne basımı, not çizelgelerinin doldurulması gibi iş ve işlemlerin kolaylaştığını belirtmiştir. Bununla beraber; öğrencilerin ve velilerin e-Okul Veli Bilgilendirme Sistemi sayesinde istedikleri zaman notlarına bakabilmeleri, geçmişe dönük not ortalamalarına ulaşabilmeleri, devamsızlık durumlarını takip edebilmeleri, sistemin öğrencilere okuldaki başarı durumlarını izlemede ve geçmişe dönük kıyaslar yapmada kolaylıklar sağladığını ifade etmiştir.

Demirli, Demirkol ve Varol(2011), yaptıkları araştırmada, 54 katılımcının e-Okul VBS'den, öğrencilerinin not bilgilerini öğrenmek (f=29), devamsızlıklarını takip etmek (f=24) ve sınav takvimini öğrenmek (f=10) amacıyla faydalandıklarını belirtmişlerdir. Bunun yanında katılımcılardan yüzde 36'sının düzenli biçimde sistemi kullandıklarını, yüzde 28'nin ara sıra ve yüzde 15'nin de gerektiğinde sistemi kullandıkları sonucuna ulaşmışlardır. Katılımcıların e-Okul kullanırken aksaklıklar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Bu aksaklıklar; sisteme bilgi girişlerinde yaşanan düzensizlikler ve sistem kaynaklı teknik hatalar olarak iki grupta sınıflandırılmıştır.

Doğu(2012) araştırmasında; öğrencilerin, e-Okul veli bilgilendirme sisteminin olumlu yönlerini; notlarını ve devamsızlığı öğrenebilme, velilerinin durumlarıyla ilgili bilgi edinme, geçmiş dönem ortalamalarına ve notlarına bakarak kendini değerlendirme, ders programı, ödev ve yazılı tarihleri gibi konularda okula gitmeden bilgi edinebilme, karneye ihtiyaç duymama olarak belirttiklerini ifade etmiştir. Bunun yanında öğrenciler e-Okulun olumsuz yönlerini de velinin öğrenci bilgilerine (not, devamsızlık) rahatlıkla ulaşması, notların başkaları

tarafından görülmesi nedeni ile motivasyonun azalması, bilgilerin zamanında girilmemesi ya da hiç girilmemesi, sene sonu ve yoğun zamanlarda sisteme bağlanılamaması, tasarımda hiç kullanılmayan butonların olması, öğretmenlerin diğer ders notlarını görerek kendi ders notlarını vermesi, sisteme kimlik olmadan girilememesi, dönem sonlarında sistemin kapatılması olarak ifade etmektedirler. Öğrencilerin e-Okul VBS'nin eksiklikler/sınırlılıklarına ilişkin görüşleri şu şekildedir: Tasarımın bütün öğrenim düzeyinde aynı olması, öğretmenlerin öğrencilere yönelik görüşlerini paylaşabileceği bir bölüm olmaması, kullanıcı girişinin veli ve öğrenci için aynı olmasıdır

Yaman(2014)'ın tez çalışmasında; e-Okul Veli Bilgilendirme Sistemi sitesinin destek hizmetlerinin istatistiksel olarak en düşük kalite skoruna sahip olduğu görülmektedir. İstatistiksel olarak en yüksek skorun ise kullanım kolaylığı ve bilgi güvenliği faktörüne sahip olduğu görülmektedir.

Erbay(2018) çalışmasında; araştırmaya katılan velilerin çoğu e-Okul VBS'yi faydalı ve gerekli bulduğunu, çoğunun e-Okul'a cep telefonuyla giriş yaptığını ve mobil uygulamayı aktif bir şekilde kullandıklarını belirtmiştir. Ancak e-Okul VBS Mobil bilgi servisi (cep telefonuna gelen SMS ile otomatik takip) velilerin çoğu tarafından kullanılmadığını ortaya çıkarmıştır. Bu durumu; mobil bilgi servisinin ücretli olması, kullanımını olumsuz yönde etkilediğiyle açıklamıştır. Erbay(2018) çalışmasında; velilerin çok az kısmının günlük olarak e-Okula VBS'ye giriş yaptığını, bu sonucunda devamsızlıkları günlük olarak takip edilmediğinin göstergesi olduğunu belirtmiştir.

Gültekin(2010)tez çalışmasında; araştırmaya katılanların %50'nin e-Okul sistemindeki yazı puntosunun küçük olmasından dolayı kullanımlarının zorlaştığını belirtmiştir.

Çetinoğlu (2011) araştırmasında; velilerin %40,7'sinin e-Okul Veli Bilgilendirme Sistemi'nin güvenliğinden memnun olmadığını, sadece %5,03'ünün memnun olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca bu çalışmada, e-Okul VBS'nin kullanıcı girişinde istenen bilgilere herkes tarafından kolaylıkla ulaşılabilceğinin altı çizilmiştir.

Yöntem

Araştırmada tarama yöntemi kullanılmaktadır. Araştırmanın evreni, lise öğrencileri oluşturmaktadır. Bu proje Bursa/Osmangazi ilçesindeki iki Anadolu lisesinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 2019-2020 eğitim-öğretim yılı Bursa İli Osmangazi İlçesi Bursa Erkek Lisesi ve Osmangazi Gazi Anadolu Lisesi 9. ve 10.sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışma grubundaki öğrencilerin; sınıf, okul, cinsiyet bilgisi Tablo 1'deki gibidir. Tablo 1'de görüldüğü gibi öğrencilerin 100'ü kız, 93'ü erkek olmak üzere toplam 193 öğrenci araştırmaya katılmıştır. Bu öğrencilerin 140'ı 9.sınıf, 53'ü 10.sınıftır.

Tablo 1 Çalışma Grubu

Sınıflar		Bursa Erkek Lisesi		Gazi Anadolu Lisesi		Toplam
		Kız	Erkek	Kız	Erkek	
9.sınıf	Frekans(f)	44	48	29	19	140
	Yüzde(%)	47,8%	52,2%	60,4%	39,6%	%100
10.sınıf	Frekans(f)	13	11	14	15	53
	Yüzde(%)	54,2%	45,8%	48,3%	51,7%	%100
Toplam	Frekans(f)	57	59	43	34	193
	Yüzde(%)	49,1%	50,9%	55,8%	44,2%	%100

Bu araştırmaya, her iki okulda da 9.sınıf ve 10.sınıflar öğrencilerden gönüllü olanlar dâhil olmuştur. Araştırmada tarafımızdan geliştiren EK-1’de yer alan “E-Okul Öğrenci Anketi” ile veri toplanmıştır. Anketin uygulanması için alınan resmi izin Ek 2’de yer almaktadır.

Veriler IBM SPSS Statistics 20 aracılığıyla değerlendirilmiştir. E-Okul’un kullanım amacının sınıfa göre; e-Okul mobil uygulama ve web sitesi kullanım sıklıklarının cinsiyete ve sınıfa göre; yeni tasarım hakkındaki görüşlerin cinsiyete göre anlamlı fark oluşturup oluşturmadığını belirlemek amacıyla Kay-Kare testi uygulanmıştır.

Proje İş-Zaman Çizelgesi

İşin Tanımı	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak
Literatür Taraması		x	x	x	x
Anket hazırlama				x	
Verilerin Toplanması ve Analizi					x
Proje Raporu Yazımı				x	x

Bulgular

Bu bölümde araştırmadan elde edilen veriler ve bu veriler ait analiz sonuçları yer almaktadır. Araştırmada, öğrencilere e-Okulu kullanım amaçları sorulmuştur. Araştırmaya katılan öğrencilerin tamamı not takibi için kullandığını, %27,97 sinin devamsızlık takibi için kullandığını, %9,79'u ise sınav tarihleri takibi için kullandığını belirtmiştir. Tablo 2'de görüldüğü gibi sınav tarihlerini 9.sınıflar, 10.sınıflara göre e-Okulu sınav tarihlerini takip etmek amacıyla daha çok kullanmaktadır. Ancak öğrencinin okuduğu sınıf ile e-Okul'un sınav tarihlerini takip amaçlı kullanımı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. [$\chi^2=0.725$, $p>.05$]

Tablo 2 Sınıflara Göre e-Okul'u Sınav Tarihlerini Takip Amaçlı Kullanım Bilgisi

Sınıflar		E-Okul'u Sınav Tarihi Takibi için		Toplam
		Kullanmıyor	Kullanıyor	
9.Sınıflar	Frekans(f)	87	11	98
	Yüzde(%)	88,8%	11,2%	100,0%
10.Sınıflar	Frekans(f)	42	3	45
	Yüzde(%)	93,3%	6,7%	100,0%
Toplam	Frekans(f)	129	14	143
	Yüzde(%)	90,2%	9,8%	100,0%

$\chi^2=0.725$ sd=1 P=.394

Tablo 3 incelendiğinde devamsızlık bilgisini, 10. sınıfların, 9. Sınıflara göre daha fazla e-Okul'dan kontrol ettiği görülmektedir. Yapılan Kay-Kare analizi sonucunda sınıf ile devamsızlık bilgisinin takibi arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır [$\chi^2=3,134$, $p>.05$].

Tablo 3 Sınıflara Göre e-Okul'un Devamsızlık Takibi Amaçlı Kullanım Bilgisi

Sınıflar		E-Okul'u Devamsızlık Takibi için		Toplam
		Kullanmıyor	Kullanıyor	
9.Sınıflar	Frekans(f)	75	23	98
	Yüzde(%)	76,5%	23,5%	100,0%
10.Sınıflar	Frekans(f)	28	17	45
	Yüzde(%)	62,2%	37,8%	100,0%
Toplam	Frekans(f)	103	40	143
	Yüzde(%)	72,0%	28,0%	100,0%

$\chi^2=3,134$ sd=1 P=.077

Tablo 4'e göre 9.sınıflar e-Okul'un mobil uygulamasını, 10.sınıflara göre daha fazla kullanmaktadır. Ancak istatistiksel olarak anlamlı derecede bir fark bulunamamıştır [$\chi^2=3,134$, $p>.05$]. 9. sınıfların %21,4'ü her gün e-Okul mobil uygulamasını kullandıklarını belirtirken, bu oran 10.sınıflarda %7.5'tur.

Tablo 4 Sınıflara Göre e-Okul Mobil Uygulama Kullanma Sıklığı

Sınıflar		e-Okul'un Mobil Uygulamasını Kullanma Sıklığı				Toplam
		Evete, Her Gün	Sıklıkla kullanıyorum	Haftada birkaç kez	Yılda/Ayda birkaç kez veya Hiç	
9.Sınıflar	f	30	63	31	16	140
	%)	21,4%	45,0%	22,1%	11,4%	100,0%
10.Sınıflar	f	4	24	18	7	53
	%	7,5%	45,3%	34,0%	13,2%	100,0%
Toplam	f	34	87	49	23	193
	%	17,6%	45,1%	25,4%	11,9%	100,0%

$$X^2=6,423 \quad sd=3 \quad P=.093$$

Tablo 5'te görüldüğü gibi cinsiyete göre e-Okul'un Mobil Uygulamasını Kullanma Sıklığı anlamlı şekilde fark oluşturmamaktadır [$X^2=1.924$, $p>.05$] Bununla beraber öğrencilerin %45'inin e-Okul mobil uygulamasını sıklıkla kullandığı sonuca ulaşılmıştır.

Tablo 5 Cinsiyete Göre e-Okul Mobil Uygulama Kullanma Sıklığı

Cinsiyet		e-Okul'un Mobil Uygulamasını Kullanma Sıklığı				Toplam
		Evete, Her Gün	Sıklıkla kullanıyorum	Haftada birkaç kez	Yılda/Ayda birkaç kez veya Hiç	
Kız	f	14	47	27	12	100
	%)	14.0	47.0	27.0	12.0	100
Erkek	f	20	40	22	11	93
	%	21.5	43.0	23.7	11.8	100
Toplam	f	34	87	49	23	193
	%	17.6	45.1	25.4	11.9	100

$$X^2=1.924 \quad sd=3 \quad P=.588$$

Tablo 6'te 9. Sınıfların; 10.sınıflardan daha fazla oranda e-Okul'un web sitesini her gün kullandıkları görülmektedir. Ayrıca Tablo 6'da 9. Sınıfların %63,6'sı, 10.sınıfların %54,7'si e-Okulun web sitesini nadiren kullandıklarını ya da hiç kullanmadıklarını belirttikleri görülmektedir.

Tablo 6 Sınıflara Göre e-Okul Web Sitesi Kullanma Sıklığı

Sınıflar		Web Sitesini Kullanma Sıklığı				Toplam
		Evete, Her Gün	Sıklıkla kullanıyorum	Haftada birkaç kez	Ayda/Yılda birkaç kez veya Hiç	
9.Sınıflar	Frekans(f)	9	18	24	89	140
	Yüzde(%)	6,4%	12,9%	17,1%	63,6%	100,0%
10.Sınıflar	Frekans(f)	1	10	13	29	53
	Yüzde(%)	1,9%	18,9%	24,5%	54,7%	100,0%
Toplam	Frekans(f)	10	28	37	118	193
	Yüzde(%)	5,2%	14,5%	19,2%	61,1%	100,0%

$$X^2=4,076 \quad sd=3 \quad P=,253$$

Tablo 7’de cinsiyetlere göre e-Okul web sitesinin kullanma sıklığının anlamlı derecede farklılaştığını görülmektedir [$\chi^2=8,713$, $p<.05$]. Erkeklerin kızlara oranla e-Okul’u, web sitesi aracılığıyla daha sık kullandıkları ortaya çıkmıştır.

Tablo 7 Cinsiyete Göre e-Okul Web Sitesi Kullanma Sıklığı

Cinsiyet		Web Sitesini Kullanma Sıklığı				Toplam
		Evet, Her Gün	Sıklıkla kullanıyorum	Haftada birkaç kez	Ayda/Yılda birkaç kez veya Hiç	
Kız	Frekans(f)	1	15	17	67	100
	Yüzde(%)	1,0%	15,0%	17,0%	67,0%	100,0%
Erkek	Frekans(f)	9	13	20	51	93
	Yüzde(%)	9,7%	14,0%	21,5%	54,8%	100,0%
Toplam	Frekans(f)	10	28	37	118	193
	Yüzde(%)	5,2%	14,5%	19,2%	61,1%	100,0%

$\chi^2=8,713$ sd=3 P=.033

Anketten elde edilen bir diğer bulgu da; öğrencilerin %86,1(180)’inin e-Okul SMS Bilgilendirme Sistemi’ni kullanmadığını; %13,9(29kişi)’unun SMS Bilgilendirme sistemini kullandıklarını belirtmesidir.

Ankete katılan öğrencilerin 168’i (%80,4) e-Okul’u faydalı bulduğunu, 4’ü (%1,9) faydalı bulmadığını, 37’si (%17,7) ise kısmen faydalı bulduğunu belirtmiştir. Ayrıca öğrencilerin 137’si (%65,6) EBA ve e-Okul’a aynı sistem üzerinden ulaşmak istediğini, 72’si (%34,4) ulaşmak istemediğini belirtmiştir.

Öğrencilerin 167’si (%79,9) e-Okul arayüzünde kişisel tercihlerine göre değişiklik yapmak istediğini belirtmiştir. Bunun yanında öğrencilerin 57’si (%27,3) yeni e-Okul tasarımını beğendiklerini, 94’ü (%45) kısmen beğendiğini, 36’sı (%17,2) beğenmediğini belirtirken, 22’si (%10,5) ise tasarım değişikliklerini henüz farketmediklerini belirtmişlerdir. Tablo 8’de görüldüğü gibi erkekler yeni tasarımı daha çok beğenmişlerdir ve kızlar çoğunlukla (%52) yeni tasarımı kısmen beğendiklerini belirtmişlerdir. Yeni tasarımın beğenilmesi cinsiyetlere göre anlamlı derecede farklılık göstermiştir [$\chi^2=11,061$, $p<.05$]

Tablo 8 Cinsiyetlere Göre e-Okul’un Yeni Tasarımı ile İlgili Görüşler

Cinsiyet		Yeni Tasarımı				Toplam
		Beğendim	Beğenmedim	Kısmen Beğendim	Değiştirdiğini farketmedim	
Kız	Frekans(f)	20	13	52	15	100
	Yüzde(%)	20,0%	13,0%	52,0%	15,0%	100,0%
Erkek	Frekans(f)	35	17	34	7	93
	Yüzde(%)	37,6%	18,3%	36,6%	7,5%	100,0%
Toplam	Frekans(f)	55	30	86	22	193
	Yüzde(%)	28,5%	15,5%	44,6%	11,4%	100,0%

$\chi^2=11,061$ sd=3 P=.011

Tablo 9’da görüldüğü gibi öğrencilerin e-Okul sisteminde en çok olmasını istediği özellik %70,8 oranında “Herhangi bir dersten not girildiğinde bildirim almak” olmuştur. İkinci sırada %64,6 ile “Öğretmenin raporlu veya izinli olduğu günleri öğrenilebilmek”, %62,75 ile üçüncü sırada ise Öğretmenleri değerlendirmek seçeneğini yer almıştır. Bunları %62,2 oranıyla “Sınıf düzeyine göre okuldaki başarı sıramı görmek “, %58,03 Devamsızlık (5-10-15 günlük) sınırına yaklaşıldığında bildirim almak, %52,33 “e-Okula, öğrencilerin, okuldaki tüm öğrencilerin/ya da sınıf arkadaşlarının görebileceği duyuru ekleyebilmesi” özellikleri takip etmektedir. Bunlara karşın Tablo 9’da görüldüğü gibi en az istenen özellikler ise; %8,1 oranında e-Okul uygulamasında geri bildirim yapmak, %18,2 oranında e-Okula belirlediğimiz şifre ve kullanıcı adı ile girebilmek, %23 oranında e-Okulda öğrencileri ilgilendiren yönetmeliklere ulaşabilmek olmuştur.

Tablo 9 E-Okul’a Eklenmesi İstenen Özellikler

Sorular	Frekans(f)	Yüzde(%)
Öğretmenleri değerlendirmek	131	62,75%
Herhangi bir dersten not girildiğinde bildirim almak	148	70,8%
Öğretmene mesaj gönderebilmek	77	36,8%
Okul İdaresine mesaj gönderebilmek	52	24,9%
Öğretmenin raporlu veya izinli olduğu günleri öğrenilebilmek	135	64,6%
Okulda düzenlenmesi planlanan sosyal/kültürel etkinliklerle ilgili bilgilere ve tarihlerine ulaşmak	111	53,1%
Sınıf düzeyine göre okuldaki başarı sıramı görmek	130	62,2%
Sınıf düzeyine göre ilk 10’a giren öğrencileri görmek	91	43,5%
E-Okulda sizi ilgilendiren yönetmeliklere ulaşabilmek	48	23%
E-Okula belirlediğimiz şifre ve kullanıcı adı ile girebilmek	38	18,2%
E-Okul uygulamasında geri bildirim yapmak	17	8,1%
E-Okula, öğrencilerin, okuldaki tüm öğrencilerin/ya da sınıf arkadaşlarının görebileceği duyuru ekleyebilmesi	101	52,33%
E-Okula, Öğretmenlerin, tüm öğrencilerin ya da belirli sınıfların ulaşabileceği doküman ekleyebilmesi	76	39,37 %
E-Okula, Öğretmenlerin/idarecilerin duyuru ekleyebilmesi	85	44,04%
Devamsızlık (5-10-15 günlük) sınırına yaklaşıldığında bildirim almak	112	58,03%

Tablo 10’da görüldüğü gibi sınıf düzeyine göre ilk 10’a giren öğrencileri görmek özelliğinin eklenmesinin istenmesi, öğrencilerin not ortalamalarına göre anlamlı derecede fark oluşturmaktadır [$X^2=6,047$ $p<.05$]

Not ortalaması düşük olan (70-80 ort) öğrenciler %13,3 oranında; not ortalaması 90 ve üzeri olanlar %45,8, not ortalaması 80-90 arasında olanlar ise %47,1 oranında “Sınıf düzeyine göre ilk 10’a giren öğrencileri görme” özelliğinin e-Okul’a eklenmesini istediklerini belirtmişlerdir.

Tablo 10 Not Ortalamasına Göre e-Okula “Sınıf Düzeyine göre ilk 10’a giren öğrencileri görme özelliğinin eklenmesi” ile İlgili Görüşler

Not ortalaması		Sınıf düzeyine göre ilk 10’a giren öğrencileri görmek		Toplam
		İstemiyor	İstiyor	
70-80 arası	Frekans(f)	13	2	15
	Yüzde(%)	86,7%	13,3%	100,0%
80-90 arası	Frekans(f)	18	16	34
	Yüzde(%)	52,9%	47,1%	100,0%
90 üzeri	Frekans(f)	78	66	144
	Yüzde(%)	54,2%	45,8%	100,0%
Toplam	Frekans(f)	109	84	193
	Yüzde(%)	56,5%	43,5%	100,0%

$X^2=6,047$ $sd=2$ $P=,049$

Tablo 11’e bakıldığında giderilmesini istediğiniz hata/hatalar nedir sorusuna; öğrenciler %59,4 oranıyla “Dönem sonlarında girişte yaşanan teknik aksaklıkların düzeltilmesi”, %58,8 oranıyla “Bilgisayarda görebildiğimiz tüm istatistikleri, e-Okulun mobil uygulamasından da erişebilmek” olarak yanıtlamışlardır.

Tablo 11 e-Okul Sisteminde Düzeltilmesi İstenen Hatalar

Sorular	Frekans(f)	Yüzde(%)
E-Okul web sitesindeki Veli Bilgilendirme Sistemi’ne giriş yaptığımızda çıkan güvenlik resimlerinin sizi hemen belli etmesi.	84	52,5%
Bilgisayarda görebildiğimiz tüm istatistikleri, e-Okul’un mobil uygulamasından da erişebilmek	94	58,8%
Dönem sonlarında girişte yaşanan teknik aksaklıkların düzeltilmesi	95	59,4%
Mesaj ile bilgilendirme sisteminin kalkmasını isterim	1	0,6%
E-Okul web adresinde döneme ait not ortalamasının yer almaması	1	0,6%
Eba’ya çok zor giriyoruz	1	0,6%
Aile içi şiddete karşı önlem alınması	1	0,6%

Sonuç ve Tartışma

Bu çalışmadan elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Araştırmada, öğrencilerin tamamı e-Okul sistemini not takibi amacıyla kullanmaktadır. Öğrencilerin %27,97' sinin e-Okulu devamsızlık takibi için kullandığını, %9,79'u ise sınav tarihleri takibi için de kullandığını belirtmiştir. Benzer şekilde Demirli, Demirkol ve Varol(2011), yaptığı çalışmada da e-Okul'un az kullanım oranı, sınav tarihlerinin takibinde olduğu görülmektedir. Bunun yanında Demirli, Demirkol ve Varol(2011), öğrenci velilerinin e-Okul ile %53'ünün not takibi, %44'ünün devamsızlık takibi yaptığı belirtmiştir. Sonuçların farklı olması, çalışmaların farklı okul türlerinde, farklı çalışma gruplarında(veli, öğrenci) uygulanmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Yapılan kay-kare analizlerinde; sınıfa bağlı e-Okul kullanma amaçlarının farklılaşmadığı ortaya çıkmıştır.

Araştırmada, öğrencilerin e-Okul'u kullanırken daha çok mobil uygulamayı tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Cinsiyete göre e-Okul'un Mobil Uygulamasını kullanma sıklığı anlamlı şekilde farklılaşmazken; e-Okul'u web sitesinden kullanma sıklığının cinsiyete göre farklılaştığı sonucu ortaya çıkmıştır. Erkeklerin kızlara göre e-Okul'u web sitesi aracılığıyla daha sık kullandıkları bulunmuştur. Bunun yanında 9.sınıfların, 10.sınıflara göre daha sık e-Okul'un mobil uygulamasını kullandıkları ortaya çıkmıştır. Araştırma sonuçlarına paralel olarak Erbay(2018)'da çalışmasında katılımcıların çoğunun e-Okul VBS'yi faydalı ve gerekli bulduğunu ve çoğunun e-Okula cep telefonu ile giriş yaptığını ve mobil uygulamayı aktif bir şekilde kullandıklarını belirtmiştir. Benzer şekilde de bu çalışmada da öğrencilerin %80.4'ü e-Okulu faydalı bulduğunu belirtmiştir.

Öğrencilerin SMS bilgilendirme sistemini çoğunlukla kullanmadıkları ortaya çıkmıştır. Yapılan analiz sonucunda sadece öğrencilerin %13,9'u SMS bilgilendirme sistemini kullandığı görülmüştür. Erbay(2018)'da benzer şekilde e-Okul VBS Mobil bilgi servisinin (cep telefonuna gelen SMS ile otomatik takip) velilerin çoğu tarafından kullanılmadığını belirtmiştir. Bu durumun nedeni; mobil bilgi servisinin ücretli olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Nitekim yaptığımız çalışmada öğrenciler, "Herhangi bir dersten not girildiğinde bildirim almak" özelliğinin e-Okul VBS sistemine eklenmesini %70.8 oranında istediklerini belirtmişlerdir. Buna ilaveten öğrencilerin çoğunluğu sırasıyla "Öğretmenin raporlu veya izinli olduğu günleri öğrenilebilmek", "Öğretmenleri değerlendirmek", "Sınıf düzeyine göre okuldaki başarı sırasını görmek ", "Devamsızlık (5-10-15 günlük) sınırına yaklaşıldığında bildirim almak" "Öğrencinin tüm okulun/sınıf arkadaşlarının görebileceği duyuru ekleyebilmesi" özelliklerinin e-okula eklenmesi istemektedir.

Araştırmanın bir diğer sonucu not ortalaması yüksek olan öğrencilerin "Sınıf düzeyine göre ilk 10'a giren öğrencileri görebilme" özelliğinin e-Okulda olmasını istemeleridir.

Yapılan analizler sonucunda; öğrencilerin çoğunluğun EBA ve e-Okul'a aynı sistem üzerinden ulaşmak istediği bilgisine ulaşılmıştır. Hatta düzeltilmesi beklenen hatalar kısmına

bir öğrenci Eba'ya girişin zor olduğunu belirtmiştir. Bunların yanında öğrencilerin yarısından fazlası “Dönem sonlarında girişte yaşanan teknik aksaklıkların düzeltilmesi”, “Bilgisayarda görebildiğimiz tüm istatistikleri, e-Okulun mobil uygulamasından da erişilmesi” ,“e-Okul web sitesindeki Veli Bilgilendirme Sistemi'ne giriş yaptığımızda çıkan güvenlik resimlerinin sizi hemen belli etmesi.” sorunlarının çözülmesini istedikleri ortaya çıkmıştır.

Araştırma sonuçları incelendiğinde öğrencilerden biri “Aile içi Şiddete Önlem Alınması” şeklinde bir talepte bulunmuştur. Bu veri, e-Okul'un zaman zaman aile içi anlaşmazlıklara veya aile içi şiddete neden olabileceği düşündürmüştür. Nitekim Demirli, Demirkol ve Varol(2011), e-Okulun “düşük notlara” erken ve aşırı tepki verilmesine” ve sürekli takip ediyormuş hissinin aile içi iletişim sorunlarına neden olduğunu belirtmiştir.

E-Okul'un giriş sayfasındaki tasarım değişikliği öğrencilere sorulduğunda; öğrencilerin sadece %27'si e-Okul tasarımını beğendiğini ifade etmiştir. %10,5'i ise tasarım değişikliklerini henüz farketmediklerini belirtmiştir. Bunu yanında yeni tasarımın beğenilmesi cinsiyetlere göre anlamlı derecede farklılık göstermiştir [$X^2=11,061$, $p<.05$]. Erkekler yeni tasarımı kızlara göre daha çok beğenmişlerdir.

Öğrencilerin 167'si (%79,9) e-Okul arayüzünde kişisel tercihlerine göre değişiklik yapmak istediğini belirtmiştir. Nitekim Gültekin(2010) tez çalışmasında; araştırmaya katılanların %44,9'unun e-Okul sistemindeki yazı puntosunun küçük olmasından dolayı kullanımlarının zorlaştığını belirtmiştir. Kişilerin tercihlerine göre yazı boyutu ya da tasarım renklerini değiştirmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir.

Öneriler

SMS ile bilgilendirme sisteminin ücretsiz olması sağlanabilir.

E-Okul'da öğretmenlerin raporlu veya izinli olduğu günler işlenebilir.

E-Okul'da öğrenciler sınıf/okul düzeyindeki başarı sıralarına ulaşabilir.

E-Okul'da öğrencilere/öğretmenlere/idarecilere duyuru ekleme imkânı verilebilir

EBA'ya E-Okul üzerinden ulaşabilme hakkı öğrencilere verilebilir.

E-Okul sistemine ait arkaplan rengi, resmi, yazı tipi, yazı rengi, yazı boyutu gibi arayüz özelliklerinin öğrencilerin/velilerin tercihinine göre değiştirilmesine imkan verilebilir.

Hazırlanan anketin farklı okul türlerinde, daha fazla öğrenciye yapılmasını faydalı olacağı düşünülmektedir.

E-Okul'daki hataların düzeltilebilmesi sağlanabilir.

E-Okul ve EBA'ya girişlerin güvenliği arttırılmalıdır.

Kaynaklar

- Aydoğan, N.(2011). İlköğretimde İdareci ve Öğretmenlerin E-Okul Sistemini Kullanım Alışkanlıklarının İncelenmesi: Kocaeli Örneği. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya
- Çetinoğlu, R. (2011). İlköğretim Öğrenci Velilerinin e-Okul Veli Bilgilendirme Sistemine İlişkin Görüş Ve Memnuniyet Düzeyleri. Yüksek Lisans Tezi. Kilis 7 Aralık Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kilis
- Demirli, C., Demirkol, M. ve Varol, F. (2011). E-Okul veli bilgilendirme sistemine ilişkin veli görüşleri. 6th International Advanced Technologies Symposium, 16-18 May 2011. Elazığ.
- Doğu, Z.(2012).Ortaöğretim Kurumları Paydaşlarının E-Okul Eğitim Yönetimi Bilgi Sisteminin İşleyiş Sürecine İlişkin Görüşleri. Yüksek Lisans Tezi. Harran Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Urfa.
- Erbay, U.(2018).e-Okul Veli Bilgilendirme Sistemi Hakkında Lise Öğrenci Velilerinin Görüşleri Ve Kullanım Düzeyleri: Niğde İli Örneği. Yüksek Lisans Tezi. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
- Gültekin, N.(2010). Öğretmen ve İdarecilerin e-Okul Uygulamalarına İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Gürel, E.(2016). E-Okul Sisteminin İlkokul Yöneticileri Ve Öğretmenleri Tarafından Değerlendirilmesi (Pendik İlçesi). Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Aydın Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Karakuş, G. (2011) . Yönetişim Yaklaşımı Perspektifinden Türkiye’de E-Devlet Uygulamaları Ve Maliye Sgb.Net Örneği. Yüksek Lisans Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- MEB. (2019). Milli Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2018/2019. Ankara. Erişim adresi: http://sgb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_09/30102730_meb_istatistikleri_organ_egitim_2018_2019.pdf Erişim tarihi: 10.01.2020.
- Seferoğlu, S. S., Çelen, F. K. ve Çelik, A. (2011). Türkiye’de e-devlet uygulamalarında e-öğrenmenin yeri. B. B. Demirci, G. T. Yamamoto ve U. Demiray (Ed.) içinde, *Türkiye’de e-öğrenme: Gelişmeler ve uygulamalar II*, Bölüm 19, ss. 281-308. Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Yaman, C. T. (2014). E-Okul Hizmet Kalitesinin, Öğrenci Velileri Tarafından Değerlendirilmesi. Söke İlçesi Örneği. Yüksek Lisans Tezi. Okan Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir

Yıldırım, A. (2019) E-Okul Sisteminin Ortaokul Öğretmenler Tarafından Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Beykent Üniversitesi /Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Ek-1

E-OKUL ÖĞRENCİ ANKETİ

- 1.) Okulunuz? a) Bursa Erkek Lisesi b) Osmangazi Gazi Anadolu Lisesi
- 2.) Sınıfınız? a) 9 b) 10 c) 11 d) 12
- 3.) Cinsiyetiniz? a) Erkek b) Kız
- 4.) Geçen yılki not ortalamanız kaçtır?
a) 45'ten az b) 45-60 arası c) 60-80 arası d) 80-90 arası e) 90 ve üstü
- 5.) E-Okulu kullanım amacınız hangisi/hangileridir?
a) Not Takibi b) Devamsızlık Takibi c) Sınav Tarihlerinin Takibi
- 6.) E-Okul mobil uygulamasını kullanıyor musunuz? (Evet ise ne kadar sıklıkla olduğunu belirtiniz.)
a) Hayır, hiç b) Yılda birkaç kez c) Ayda birkaç kez d) Haftada birkaç kez
e) Sıklıkla kullanıyorum f) Evet, her gün
- 7.) E-Okul web sitesini kullanıyor musunuz? (Evet ise ne kadar sıklıkla olduğunu belirtiniz.)
a) Hayır, hiç b) Yılda birkaç kez c) Ayda birkaç kez d) Haftada birkaç kez
e) Sıklıkla kullanıyorum f) Evet, her gün
- 8.) E-Okul SMS Bilgilendirme Sistemini kullanıyor musunuz? a) Evet b) Hayır
- 9.) E-Okula eklenmesini istediğiniz özellik/özellikleri işaretleyiniz. (Birden fazla işaretleme yapabilirsiniz). Diğer seçeneğine, listede yer almayan, eklenmesini istediğiniz bir özellik varsa lütfen yazınız.
☐ Öğretmenleri değerlendirmek
☐ Herhangi bir dersten not girildiğinde bildirim almak
☐ Öğretmene mesaj gönderebilmek
☐ Okul idaresine mesaj gönderebilmek
☐ Öğretmenin raporlu veya izinli olduğu günleri öğrenilebilmek
☐ Okulda düzenlenmesi planlanan sosyal/kültürel etkinliklerle ilgili bilgilere ve tarihlerine ulaşmak
☐ Sınıf düzeyine göre okuldaki başarı sıramı görmek
☐ Sınıf düzeyine göre ilk 10'a giren öğrencileri görmek
☐ E-Okulda sizi ilgilendiren yönetmeliklere ulaşabilmek
☐ E-Okula belirlediğimiz şifre ve kullanıcı adı ile girebilmek
☐ E-Okul uygulamasında geri bildirim yapmak
☐ E-Okula, öğrencilerin, okuldaki tüm öğrencilerin/ya da sınıf arkadaşlarının görebileceği duyuru ekleyebilmesi
☐ E-Okula, öğretmenlerin, tüm öğrencilerin ya da belirli sınıfların ulaşabileceği doküman ekleyebilmesi
☐ E-Okula, Öğretmenlerin/idarecilerin duyuru ekleyebilmesi
☐ Devamsızlık (5-10-15 günlük) sınırına yaklaşıldığında bildirim almak
☐ Diğer:
- 10.) EBA ve E-Okul'a aynı sistem üzerinden ulaşmak ister misiniz? a) Evet b) Hayır
- 11.) E-Okul arayüzünde kişisel tercihlerinize göre değişiklik yapmak ister miydiniz? (örn: arkaplan rengi, resmi, yazı tipi rengi, boyutu vb.) a) Evet b) Hayır
- 12.) Yeni e-Okul tasarımını beğendiniz mi? a) Evet b) Hayır c) Kısmen d) Değiştiğini farketmedim
- 13.) E-Okulu faydalı buluyor musunuz? a) Evet b) Hayır c) Kısmen
- 14.) Eğer varsa E-Okulda Düzeltmesini İsteddiğiniz Hatalar/Alanları işaretleyiniz (Birden fazla işaretleyebilirsiniz). Sizin fark ettiğiniz bu tür alanlar ya da hatalar varsa lütfen diğer seçeneğine ekleyiniz.
a) E-Okul web sitesindeki Veli Bilgilendirme Sistemi'ne giriş yaptığımızda çıkan güvenlik resimlerinin sizi hemen belli etmesi.
b) Bilgisayarda görebildiğimiz tüm istatistikleri, e-Okulun mobil uygulamasından da erişebilmek
c) Dönem sonlarında girişte yaşanan teknik aksaklıkların düzeltilmesi
d) Diğer:

T.C.
BURSA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 86896125-605.01-E.25585897
Konu : Hasibe ÖZER'in Araştırma İzni

24.12.2019

MÜDÜRLÜK MAKAMINA

İlgi : Milli Eğitim Bakanlığı'nın Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik İzinleri konulu
22/08/2017 tarihli ve 2017/25 sayılı Genelgesi.

Tübitak 4006 Bilim fuarı destekleme programı kapsamında "Dijita Dönüşüm: E-okul örneği" başlıklı proje için Bursa Erkek Lisesi ve Osmangazi Gazi Anadolu Lisesi öğrencileri ve velilerine yönelik anket çalışması isteği Nilüfer İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü'nün 17/12/2019 tarihli ve 25059313 sayılı yazısı ile bildirilmektedir.

Tübitak 4006 Bilim fuarı destekleme programı kapsamında "Dijita Dönüşüm: E-okul örneği" başlıklı proje için Bursa Erkek Lisesi ve Osmangazi Gazi Anadolu Lisesi öğrencileri ve velilerine yönelik anket çalışması isteği ilimizde oluşturulan "Araştırma Değerlendirme Komisyonu" tarafından incelenerek değerlendirilmiştir. Araştırma ile ilgili çalışmanın okul/kurumlardaki eğitim öğretim faaliyetleri aksatılmadan, araştırma formlarının aslı okul müdürlüklerince görülerek ve gönüllülük esası ile okul müdürlüklerinin gözetim ve sorumluluğunda ilgi Genelge çerçevesinde uygulanması ayrıca araştırma sonuçlarının Müdürlüğümüz ile paylaşılması komisyonumuzca uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Ekrem KOZ
İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı

OLUR
24.12.2019

Sabahattin DÜLGER
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdürü

Adres : Hocaşahan Mh. İlkbahar Cad. No:38
(Yeni Hükümet Konağı A Blok) 16050/Osmangazi/BURSA
Telefon No:(0224) 445 16 00 Fax: 445 18 10
E-posta: arge16@meb.gov.tr İnternet Adresi: <http://bursa.meb.gov.tr>

Bilgi İçin : Engin SEYMEN
AR-GE VHKİ
(0224) 215 25 39